

37

KOILIBLIKAS

Juuni 2010

Aasta tekstiilipreemiad

26. märtsil 2010 premeeris Eesti Tekstiilikunstnike Liit oma 2009. aasta parimaid tegijaid. Avati nominentide näitus Hop galeriis ning toimus pidulik preemiate üleandmine Hobusepea Galeriis.

Žürii valikul on Aasta Tekstiilikunstnik 2009 – Maasike Maasik, Aasta Noor Tekstiilikunstnik 2009 – Monika Järg ning Aasta Tegu 2009 – Kadi Pajupuu reguleeritavate piiva-hedega suga.

Aasta Tekstiilikunstnik 2009 Maasike Maasik uuendab ja arendab edasi klassikalist ja hinnalist gobeläntechnikat, toob välja eriliselt kaunilt erinevate tekstiilmaterjalide võlu, pannes need teenima positiivse esteetika eesmärgi. Ta osutab looduse ülevusele ja meie kohale keskkonnas, avab meie silmi lihtsale ilule. Emotsionaalsete vaipade kõrval paistavad silma ka tema loomingus uuenduslikud tekstiilsed minivormid.

Aasta Noor Tekstiilikunstnik 2009 Monika Järg on teinud isiknäitusi, osalenud rahvusvahelistel näitustel ja messidel nii omanäoliste kunstitööde kui uudsete disainitoodetega, olles ise ka mitme näituse kuraator ning projektide läbiviija. Monika Järgi eksperimentaalne

Aasta Tekstiilikunstnik Maasike Maasik, Aasta Noor Tekstiilikunstnik Monika Järg ja õnnitlejad Tiina Puhkan ja Christel Allik.

looming rikub reegleid, talle meeldib ehitada kontraste, teha lihtsaid asju teisiti, näidata tavalisi asju tavapärasest situatsioonis.

Aasta Tegu 2009 laureaadi Kadi Pajupuu aastatepikkuse katsetamisperioodi tulemusel valmis 2009. aastal intrigeeriv täiesti uudse soa prototüüp kirikangasteljele. Selle instrumendi reguleeritavad "kiikedel" liigutatavad soapiid võimaldavad kududa hõlpsamini kui varem väga eriliste faktuursete pindadega kangaid. See leiutus avardab tekstiilidisaini võimalusi areneda, uueneda ja muutuda nähtavamaks.

Kadi Pajupuu pälvis selle leiutis eest Euroopa naisleiu-

tajate organisatsiooni EUWIIN eripreemia Eesti ning Innove innovatsiooniauhinna.

Eesti Tekstiilikunstnike Liit (ETeKL) on preemiaid välja andnud aastast 1996, seekordne on kolmeteistkümnnes. Selle aasta žürii koosseisu kuulusid Anu Raud (Aasta Tekstiilikunstnik 2008), Jaan Elken (maalikunstnik, EKL), Kai Lobjakas ja Helen Adamson (kunstiteadlased, ETDM), Tüüne-Kristin Vaikla (sise-architekt), Karin Paulus (ajakirjanik), Piret Valk (ETeKLi juhatus).

Preemiate väljaandmist toetab Eesti Kultuurkapital.

Piret Valk

Ellen Hansen. 1965

Ellen Hansen 100!

Eesti üks silmapaistvamaid ja esimene professionaalse kunstihariduse saanud tekstiilikunstnik Ellen Hansen saab 18. juulil 2010 100-aastaseks. Sel puhul toimub 17. juunil kell 13.00-16.00 Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseumis seminar.

Ellen Hanseni tegevust kunstnikuna erinevates valdkondades avavad Signe Kivi (EKA rektor, tekstiilikunstnik), Aet Ollisaar (TKK tekstiiliosakonna professor, tekstiilikunstnik), Maasike Maasik (tekstiilikunstnik), Kai Lobjakas (ETDM, kunstiteadlane) ning Peeter Kuutma (tekstiilikunstnik). Seminari lõpetab vestlusring koos kohvilauaga.

Seminaril osalemine tasuta! Palun teata oma osalemisest 15. juuniks aadressile: monika@tekstiilruumis.ee või telefoni teel: 5218479.

12.06.-27.06. on ETDM'i trepigaleriis avatud Ellen Hanseni trükikangaste näitus.

Ellen Hansen. Mustad linnud. 1966

ETDMis 12.06.-12.09.2010

Klassikud. Mall Tomberg

Näitus keskendub eesti tekstiilikunstis olulise autori loomingule ning loometegevuse tagamaadele. Mall Tomberg (sünd. 1927) lõpetas ENSV Riikliku Kunstiinstituudi kunstilise tekstiili eriala 1952. aastal. Näitustel hakkas esinema alates 1953. aastast.

Kunstniku loomeperiood hõlmab nelja erinevat kümnendit eesti tarbekunsti ajaloos (1950-1980). Loominguline tegevus neljakümne aasta jooksul on andnud märkimisväärse panuse meie kunstiajalukku. Mitmekesisdades eesti tekstiilikunsti ilmet tehniliselt novaatorlike võtetega, väljendub see eelkõige erinevate kudumistehnikate kombineerimises.

**Kallis liige!
Eesti Tekstiilikunstnike Liidu üldkoosolek toimub 17. juunil 2009 kell 17.00 Eesti Disaini- ja Tarbekunstimuuseumis, Lai tn 17.**

Koosoleku päevakava:

1. 2009 aasta tegevuste ülevaade.
2. Revisjonikomisjoni hinnang majandusaasta aruandele.
3. 2009 aasta majandusaasta aruande kinnitamine.
6. 2010 aasta plaanid aastanäitus "Omadega mäel" Eesti Rahvusraamatukogus ja Võru Linnagaleriis.
5. Avatud mikrofon.

Kadi Pajupuule leiutaja hõbemedal

6.-9. maini toimusid Soulis, Lõuna-Koreas, ülemaailmne naiste leiutiste näitus KIWIE 2010, (Korea International Women Inventions Exposition) leiutajate foorum ja IWIEA (International Women Inventors ja Entrepreneurs Association) seminar. Eesti esindaja osales nendel MTÜ QUIN-Estonia juhataja Anne-Mari Rannamäe.

KIWIE 2010 leiutiste näitusel oli Eesti eksponaadiks tekstiilidisaine Kadi Pajupuureguleeritav kangasuga AdRe (Adjustable Reed). Kadi leiutis leidis äramärkimist just sellepärast, et sajandeid käsitelgedel muutumatuna püsinud kangasuga sai tema idee järgi reguleeritavaks ja võimaldab töö käigus sujuvalt kujundada mustreid. Kinnitust sai leidlike inimeste tõekspidamine, et midagi siin maailmas ei ole lõplikult valmis.

Näituse küllastajate hulgas äratasid huvi nii reguleeritav suga kui ka kuduminäidis ja selle valmistamiseks kasutatud materjal. On alanud ettevalmistused valmiskudumite, materjalide ja sugade kaubastamiseks Lõuna-Koreas. Äritegevuse alustamisel on abiks QUIN-Estonia poolt loodud kontaktid Koreas ja mujal Aasia maades.

Eesti naisleiutaja osalemist KIWIE 2010 –l toetasid Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoda, E-Piim ja Tartu Kõrgem Kunstikool.

KIWIE 2010 hõbemedal anti Kadi Pajupuule üle 26. mail Loovala tutvustava ürituse käigus.

Anne-Mari Rannamäe

Pärnu Postimees 26.01.2010 kirjutab Swarczewskaja suurteosest.

Spordihalli ehib kohaliku meistri looming Silja Joon

Pärnu spordihalli kohvikus on üleval sinna spetsiaalselt tellitud dekoratiivpannoo, mille poole aastaga kodus valmis Pärnu vaibakunstnik Ljudmilla Swarczewskaja. Vaip on ligemale seitsmeruutmeetrine (täpsete mõõtudega 5.30x1.35) ja selle tellis Pärnu linnavalitsuse kultuuriosakond eesotsas toonase juhi Jana Moosarega. Iga inimene ei kujuta ehk ette, mida tähendab pannoo kudumine, seepärast nõustus Swarczewskaja tööprotsessi kirjeldama.

Kunst on kunsti teha

Kunstniku sõnade kohaselt on sellise töö puhul väga tähtis teada, milline on ruumi valgus, kui suurel pinnal tööd eksponeeritakse ja missugustes toonides tuleb interjäär. Tellija soovis heledatoonilist vaipa. Sisekujunduses kasutati roostepruuni ja rohekat värvi ning ookrit, seetõttu valis tekstiilkunstnik samasugused toonid vaibale.

Et interjäär on funktsionaalne, loob see ruumis omakorda agressiivse ja sirgjoonelise meeleolu, mida vaip pisut pehmeda püüab. Tellija soovil valiti pannoo materjaliks soodne sisal. Swarczewskaja selgitust mööda ei saa sisalist teha maalilist vaipa, sest see on kõva materjal. Visandite tegemine võttis kuu aega. Kunstnikul valmis 20 töökavandit, millest lõpuks jäi tellijale valimiseks viis. Swarczewskaja näitab kavandit ja seletab, et pani suured motiivid diagonaalis voolama, väiksemad aga ülespoole lendlema. Tööle eelnes põhjalik materjaliarvestus. Kunstnikul oli töö tarbeks vaja 200 meetrit 24kordset sisalköit, seejärel tuli see lõigata viiemeetristeks tükkideks ja keermed lahti harutada, et sisalit oleks võimalik värvida. Enne värvimist tuli materjalilt eraldada pestes liimikiht. Swarczewskaja elab pisikeses korteris ja materjali värvis ta elektripliidil ämbris ning loputas vannitoas. "Monumentaalselt kunstiteost hruštšovkas teha – see on alles kunst," lausub naine.

Tarbekunst kui tuhkatrüüu

Materjali ettevalmistamine ehk köie lahtikeeramine, pesemine, värvimine, kuivatamine ja vihulõngaks kerimine võttis kuu aega. Abiks tulid kunstniku õpilased Tartust ja Tallinnast. Vaip on kootud kahes osas, sest ruum ega raam ei võimalda nii suurt tööd ühes tükis teha. Keskmises motiivis on vaibad ühendatud, liitekohta katavad kaunistusena mõjuvad nipliste tehnikas palmikud. Tegu on professionaalse vaibakunstniku eksklusiivse autoritehnikaga. Kodus ei saanud Swarczewskaja terviktööd vaadatagi, liitekohta põimis autor vaiba servi rullis hoides. Alles spordihallis nägi ta omaloodud pannood sellisena, nagu oli kavandanud. Kokkuvõttes on ta aga rahul, et linnavalitsus töö just kohalikult meistritelt tellis. Vaip läks linnale maksma 55 000 krooni.

"Pärnus on tarbekunst tuhkatrüüu rollis. Tarbekunsti kohalike kunstnike ülevaatenäitusele ei võeta. Selline suhtumine teeb mulle muret. Minu silmis on kohalik kunstipilt karvase ja asotsiaalse maiguga," oli Swarczewskaja kriitiline.

(Lühendatult Pärnu Postimehest)

Tagasi Siberisse

Põhja-Jäämerest Sajaani mäestikuni ulatuv Krasnojarski krai, 4,5 korda suurem kui Prantsusmaa, on hiiglaslik territoorium, kus tavatsetakse naljatada, et rahvastiku tihedust arvestatakse mitte elanikke ühel ruutkilomeetril vaid ruutkilomeetreid ühe elaniku kohta. Krasnojarski kraisis elab ca 3miljonit inimest, väga väikesearvuliste põlisrahvaste eeneitsite, nganassaanide ja kettide kõrval peamiselt venelased, ukrainlased, mordvalased, tšuvaššid, valgevenelased, tatarlased, aga ka sakslased, soomlased, lätlased ja ligi 4000 eestlast (Siberis kokku ca 11400 eestlast), kelle esivanemad mitu põlvkonda tagasi Siberisse saadeti või maasaamise eesmärgil vabatahtlikult Siberisse ümber asusid ja sinna oma külad rajasid. Tänapäeval eelistavad Siberi elanikud end nimetada lihtsalt 'sibirjak' ehk 'siberlane', et vältida ebamugavaid rahvusküsimusi ja tihtipeale traagilisi saatuselugusid.

Ülem-Suetuki küla. Heinakuu kastene varahommik. Külarahvas saadab oma kariloomi karjamaale - pea igast õuest lisandub ükskaks lehma- mullikat, lisaks lambad ja kitsed. Üle tänava kostub karjakellade helinat, karjuste hõikeid ja üleaedsete eestikeelset juttu. Väga kodune helipilt, mistõttu on raske kujutleda, et Eestimaa asub siit 6000km kaugusel. Väljanägemise järgi ei sarnanegi Suetuk

kodumaise külaga: tegemist on tavalise venepärase ridakülaga, kus palktarede värvitud luukidega aknad avanevad tänava poole ja maja taga paikneb väike aialapp. Tõsi, akendealused lilleaiad ja põllulapid on hoolitsetud, erinevalt naaberküladest. Külavahel hulgvad vabalt ringi koduloomad, enamasti porivanni võtnud sead.

Esimeste Siberisse ümberasunud maaharivate külapilt oli ilmselt teistsugune, kuid tollastest hajataludest pole muud mälestust kui kohanimed ja vaevuaimatavad nõgese ja pajupuhmaste alla vajunud varemed. Enamasti muutubki võõras keskkonna kõige kiiremini materiaalne kultuur, keel ja kombed säilivad aga märksa visamalt. Suetuki asutamisaastaks peetakse 1850, seega on eesti keel seal vastu pidanud 160 aastat. Kaunist, pisut vanamoodsat eesti keelt kõneleb igapäevaselt kogu külarahvas, kuid muu maailma uudised televisiooni ja lehtede vahendusel jõuavad külaelanikeni ainult vene keels. Noorema rahva kõnepruugis on palju venekeelseid väljendeid ja segaperekondadest või linna kolinud perede lapsed eesti keelt enam ei kasuta. Eesti keelt rääkivad külanoored on aga uhked oma 'salakeele' üle, milles saab omavahel plaani pidada nii et naaberküla venelased aru ei saa. Paraku jääb salakeelseid noori külas üha vähemaks, sest kiputakse maalt ära linna,

kes tööle, kes mehele, üksikud ka Eestimaale edasi õppima.

Suetuki külapildi teeb eriliseks väike luterlik puukirik, mille lihtne ristiga tornikiiver on silmatorkav maamärk avarate maastike taustal. Reljeefne maastik tõuseb silmapiiril sinetavate Sajaanide poole. Kohalikel mägedel ja jävedel on aga eestkeelsed nimed – nii kannab ümbruskonna kõrgeim kuppel Sadulamäe ja armastatuim supluskoht Andresejärve nime. Külaguse Papimäe otsa ronides on hetketi võimalik püüda mobiililevi ja Papijärve kaldal pidada jaanipäevajärgset piknikku.

...neis paigus toimus 2007 aasta suvel EKA 30. soome-ugri uurimisreis. Otsuse Siberisse sõita langetasin viimasel minutil väikesearvulise, kuid tugevanärvilise ekspeditsiooniseltskonna toel, sest too reis toimus vahetult pärast Pronksmehe sündmusi.

...Emotsionaalselt tunderikkast ekspeditsioonist sündis näitus "Siberi eestlased" koostöös Eesti Kirjandusmuuseumiga (koostajad Kadri Viires ja Anu Korb) mida on eksponeeritud TÜ Ajaloomuuseumi Valges saalis 2008, Eesti Kirjandusmuuseumis ja Narva muuseumifestivalil 2009, kuid käesoleva aasta märtsis sai teoks mu soov viia näitus ka Siberisse Krasnojarskisse ning sealt edasi setude Haidaki ja põhjaeestlaste Ülem-Suetuki külla, kust on pärit suur osa näitusematerjalidest.

...2009 aasta augustis osalesin oma kunstiprojektiga Krasnojarski VII kunstibiennaalil „EXPANSE“, mis on mastaapne rahvusvaheline kunstifoorum seelses kultuuriruumis. Õigemini peaski vaatlema Krasnojarskit, Jenissei kaldal asuvat miljonlinna Venemaa geograafilise keskpunktina, mille suhtes Moskva või Peterburg on kauged äärelinnad. Koostöös Krasnojarski eestlaste seltsiga sai sest käigust

alguse soov korraldada lisaks "Siberi eestlaste" näitusele ka Eesti tekstiilkunsti näitus, nimelt oli Siberisse oli levinud ETEKLi Peterburi tekstiilinäituse head vastukaja. Õnneks innustus kahest suurprojektist ka Eesti kultuuriatašee Venemaal pr Helene Tedre ning oli võimalik „massiivne Siberi poliitilis-kultuuriline hõlvamine“, st kokku viia Eesti Suursaadiku hr. Simmu Tiigi Siberi visiidi ja näituste toimumise aeg.

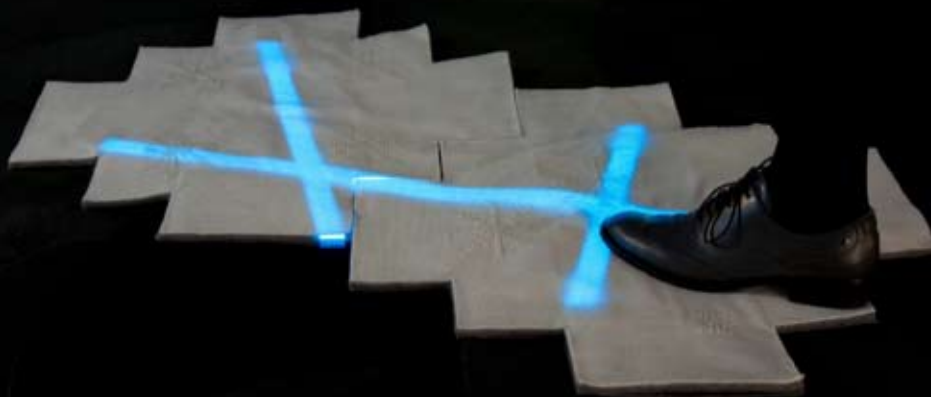
"Siberi eestlastele" leidsid sobilikud näituseruumid hiiglaslikus stalinistlikus stiilis Akadeemilises raamatukogus ning "Eesti tekstiilile" Surikovi nimelise kunstimuuseumi galeriis. Krasnojarski kunstimuuseumi kogudes on nõukogudeaegse kunstituru tulemusel märkimisväärne eesti graafika- ja maalikogu, mille aukohal on E. Okase Kai Koppeli portree. Kuid sinna on ilmselt erakogudest sattunud A. Adamsoni skulptuure, millest ühte pakuti müügiks 100 000 rubla eest.

Olen väga tänulik kolleegidele, kes loovutasid oma kangaid tekstiilinäituse tarbeks. Väga tänulik on ka eesti kogukond Krasnojarskis, kellele Eesti lipu all toimuvad näitused olid/on suureks rahvuslik-kultuuriliseks toeks ja auasjaks. Olen osalevatele kolleegidele edasi saatnud ka näituste ülivõrdelisi pressikajastusi ja kohaliku kunstnikkonna tänusõnu, kuid kogu ettevõtmise võib lugeda kordaläinuks alles siis, kui DHL toimetab tagasi me tekstiilitööd ja Krasnojarski kultuuriministerium soostub tasuma Haidaki külamuuseumi elektri- ja soojaarved ning toetama Suetukis eesti keele õpet ja kirikut.

Projekti toetasid kunstnikud, Kultuuriministerium ja Eesti Kultuurkapital

Kadri Viires

Stella Kalkun, Liisa Aid

Teateid EKA tekstiilidisaini osakonnast

Alates 17. juunist kuni sügiseni toetavad **Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuseumi** püsi ekspositsiooni Eesti Kunstiakadeemia Tekstiilidisaini tudengite funktsionaalsed tekstiilid. Kõik esitletavat objektid on interaktiivsed ja ootavad, et külastaja neid puudutaks, liigutaks, puhuks või vajutaks. Igal objektil on selge otstarve meie igapäevases elukeskkonnas. Näitusel on väljas päevavalgusele reageeriv bioplastik-paberkardin, mis valgustab sujuvalt tuba, kui õues hämardub; laudlina, millest ilmuvad nähtavale jututeemad, kui sellel sooja õhtusööki serveeritakse; päikese energiat koguv valgus-kardin ja palju teisi uudse lähenemisega tekstiiliseid objekte.

Kangas on kaasaegses interjööris omandamas uusi tähendusi, võimaldades endasse integreerida ja programmeerida uusi funktsioone.

Mare Kelpman

Euroopa suurimal sisustustekstiilide messil Heimtextil, mis lei-dis aset Frankfurdis 13–16.01.2010, toimus kolmandat korda noorte disainerite istemööbli konkurss Young Contract Creations Award Upholstery.

Eesti Kunstiakadeemia tekstiilidisaini osakonna üliõpilased osalesid rahvusvahelisel sisustasmööbli konkursil juba teist korda. Sel aastal võitis rahalise preemia EKA tekstiilidisaini osakonna külalisüliõpilane **Andreja Kragelnik** Sloveeniast, Ljubljana Ülikoolist, tööga "Snails Company", juhendaja Tüüne-Kristin Vaikla.

Konkursi korraldajad on Polsterfashion, Trevira CS ja Heimtextil. Tänavu seati tudengitele ülesandeks kujundada parim istemööbli lahendus avalikku keskkonda - rongijaama, lennujaama või terviseasutuse ooteruumi.

SÄSI 2010 laureaat EKA tekstiilidisaini osakonna magistranti Karin Luuk, liisaks 11 nominendi hulgas veel teinegi magistrant Kerttu Laane.

3. märtsil kuulutati Disaini- ja Arhitektuurigaleriis välja Eesti Noore Disaineri auhinna SÄSI 2010 laureaat - tekstiilidisainer Karin Luuk, Väikse SÄSI preemiatega tunnustati keraamik Raili Keivi ning tootedisainerite tandemit Sven Sellikut ja Pent Talvetit.

Tänavune preemiafond on 60 000 krooni, millest 30 000 krooni kuulub võitjale. „SÄSI 2010 osalejate nimistu näitab endiselt Eesti disainijärelkasvu tugevat taset - on uusi nimesid, uute toodetega üllatavaid vanu tuttavaid, disainimagistrante ja juba disainiteenuse turul töötavaid disainereid,“ tõdes Ville Jehe, Säsi konkursi üks algatajatest. SÄSI 2010 laureaat Karin Luuki puhul jäid žüriile silma läbimõeldud ja mitmel tasan-

dil mõjuvad disainilahendused. „Mine Metsa - seerias on Karin loonud uue maailma, mis mõjub nii oma narratiivi, kunstilise kvaliteedi kui emotsionaalse väärtusega. Samuti on oluline, et Karin on liikunud koolitöö tasandilt kaugemale arendades terviklikku kollektsiooni ning mõeldes läbi ka toodete brändi, pakendid ja müügi,“ põhjendas žürii oma otsust.

Kirill Safonov Kuldnõela nominent

2009. aasta Kuldnõela võitis Eve Hanson. 5.märtsil toimunud nominentide galal esitlesid oma kollektsioone ka Triinu Pungits ja Tiiu Roosma. Kirill Safonovi ja Marina Kolesniku tandem Maki üllatas nooruslikkuse ja värskusega.

Vahendas **Krista Leesi**

EKA tekstiilidisaini osakonna lõpetamised, näitused:

EKA tekstiilidisaini osakonna tudengite töid saab juunis näha Telliskivi Loomelinnakus Soosoo galeriis (Telliskivi 60A). Bakalaureuse astme lõpetajate näitus on avatud 07.06 - 21.06., kaitsmine 10.06 kell 10.

Magistriastme lõputööde näitus on samas avatud alates 28.05 ja kaitsmine toimub 02.06. kell 10. Magistritöid kaitsevad:

Liis Koort "Taktiline tekstiil - teraapiavahend tunnetushäiretega lastele"

Juhendaja Mare Kelpman, konsultant Hille Maas

Kerttu Laane "Trikitud" pakutrükk taimsete trükivärvidega

Juhendaja Hanna Kerman, konsultant Piret Valk

Karin Luuki "Interaktiivne tapeet"

Juhendaja Piret Valk

Aili Aamisepp „Arhitektuurne tekstiil – omadused ja kasutamismõimalused ehitise eksterjööris“

Juhendaja Mare Kelpman, konsultant Martin Melioranski

Kirill Safonov „MAKI uued arengusuunad“

Juhendaja Tanel Veenre

Lõpuaktus toimub 18.06 Rüütelkonna hoone aulas - 14.00 disainiteaduskond

Kirill Safonovi looming

Teateid TKK tekstiiliosakonnast

Ööülikool Stockholmi mööblimessil

6.-31. jaanuarini oli Tartu Kõrgema Kunstikooli galeriis "Noorus" avatud padjanäitus "Ööülikool"

Näituse idee kasvas välja soovist korraldada kooli galeriis näitus, kuhu saaks kaasata ka teiste kõrgkoolide tekstiilitudengeid. Kõige pikaajalisemad ja tihedamad koostöösidemed seovad tekstiiliosakonda nende kahe Soome kõrgkooliga, lisaks viimase viie aasta jooksul toimunud aktiivsele õppejõudude ja tudengite vahetusele on Kuopio Disainiakadeemiaga korraldatud ühine näituseprojekt „Aeg” ja Metropolia Rakenduskõrgkooliga näituseprojekt „Minamina”. Praegune näitus on senistest ulatuslikum, koos tudengitega on töid näitusele toonud ka õppejõud. Metropolia Rakenduskõrgkooli ja Kuopio Disainiakadeemia esindajad osalevad ka näituse ülespanekul ja avamisel.

Pealkiri "Ööülikool" viitab raadiost tuttavale loengusarjale, mis on heaks saatjaks oma töid teostades. Lisaks on loomeinimene olude sunnil tihti ka ööinimene, kui töö intensiivsus endasse haarab. Nii et ka päevase õppes olevad tudengid saavad tavaliselt kooli ajal kätte oma loominguulise ööülikooli.

Näituse korraldamisel oli koostööpartner Eesti Rahvusringhäälingu Ööülikool, näituse taustaks on valik Ööülikooli loengutest. 28. jaanuaril peab galeriis avatud loengu „Öö ja uni uskumustes” TÜ eesti ja võrdleva rahvaluule professor Ülo Valk. Loengu salvestas ka Ööülikool. Näituse raames korraldati galeriis öötöötuba, kus huvilised said juhendajate käe all kujundada oma padja.

Ühest küljest on padi funktsionaalne tarbeese, sestap valmisid disainerliku lähenemisviisiga tooteid, mille märksõnadeks on prakti-

lus ja kasutajasõbralikkus. Teisalt aga seob padi endas mitmeid tähendusvälju ning toob meelde aja une ja ärkveloleku piiril, mil mõtted uitavad oma rada. Padi on sageli kaaslaseks ka lugemisel, nii on üks seeria patjadest inspireeritud konkreetsetest, autoreid puudutanud kirjandusteostest.

Ööülikool reisib Stockholmi.

Veebruaris kolis Ööülikool Stockholmi mööblimessile.

Valik näitusel esinenud TKK tekstiilitudengite tööst seadis end sisse Stockholmi mööbli- ja disainimessi Greenhouse'i paviljonis, kus eksponeerivad oma töid noored disainerid ja disainikoolid. Tekstiiliosakonna 28 m² suure messiboksi kujunduses leidis kõike, mis vahetusüliõpilasele vajalik – patjadest punase reformvoodini. Valiku TKK tekstiiliosakonna tööst tegid 3. kursuse tudengid Aet

Ollisaare ja Marju Paali juhendamisel.

Messil osalemise eesmärgiks oli leida uusi erialaseid kontakte ja pakkuda tudengitele võimalust võrrelda oma tööde taset teiste disainikoolide väljapanekutega. Tartu Kõrgem Kunstikool esines oma boksiiga rahvusvahelisel disainimessil esimest korda.

Stockholmi Mööblimes on Põhjamaade suurim disainimess, mis toimus seekord 9.-13. veebruarini 2010. Oma väljapanekutega esines ligi 650 osalejat, ning mida külastab igal aastal ligikaudu 40 000 inimest.

Tartu Kõrgema Kunstikooli tekstiiliosakonna tudengid räägivad kaasa Eesti tekstiiliettevõtete toodangu kujundamisel.

TKK tekstiiliosakonna koostöö Eesti tekstiiliettevõtetega on sel aastal olnud väga tulemuslik – II kursuse tudengid õppejõud Monika Järgi juhen-

damisel on kahele ettevõttele loonud vaibakollektsioonid, arvestades nende tehnoloogiliste võimaluste ning materjalivalikuga.

AS Narma LV uus vaibakudumistehnoloogia newWeave on aluseks kollektsioonile, mida klientide huvi korral on võimalik toota piiramatus koguses. Tekstiilitudengite kavandite põhjal on ettevõttes kootud näidisvaibad, millega saab tutvuda AS Narma LV näidistesaaalis ja tootekataloogis. Valminud toodete sihtgrupiks on vaiba- ja mööblisalongid nii Eestis kui Euroopas. Kodulehel www.newweave.ee saab tutvuda ettevõtte põhikollektsiooniga.

Koostöös **OÜ Tekeroga** on kavandatud autorivaipade seeriad, mille sihtgrupp on eelkõige erilist ja luksuslikku otsiv klient – nii sisekujundajast ja arhitektist kuni lõpptarbijani. Vaipade tehnoloogiline lahendus põhineb

käsituft-tehnoloogial. Tudengite vaibakavandid jäävad ettevõtte tootevaliku hulka, samuti on võimalik sobiva käekirjaga autorilt tellida uusi lahendusi. Ideekavandeid saab näha OÜ Tekero kodulehel www.tekero.ee

TKK tekstiiliosakond on avatud erinevatele koostöövormidele valdkonna ettevõtetega, et pakkuda tudengitele võimalikult selget ettekujutust tulevikuvõimalustest. Laiema tausta ettevõtete tehnoloogiliste võimaluste tundmisel annavad tudengitele õppekäigud ja praktikad erinevates ettevõtetes, samuti osalemine erialamessidel Eestis ja Euroopas.

Tulemuslikust koostööst räägib ka asjaolu, et kahel viimasel aastal on kaks Eesti tublit tekstiiliettevõtet hõivanud disainerina just TKK tekstiiliosakonna lõpetajad.

Aet Ollisaar

Pildil on newWeave tehnoloogias kootud vaip, kavandi autor Reela Nigul (TKK tekstiil II kursus). Valikut projekti käigus valminud töödest saab näha ka TKK kodulehel <http://www.artcol.ee/osakonnad/tekstiiliosakond/galerii/>

Aet Ollisaar

NAISTE MAAILM

Näitus Hop-galeriis
9.-27.07.2010

Projekt on inspireeritud mulle olulistest naistest. Kindlasti on nende kohalolek mõjutanud mind naisena, emana, isiksusena.

See seljatagune on alati tundunud iseenesestmõistetavana. Ma pole kunagi teadlikult otsinud eeskujusid, aga tagantjärele analüüsid olen avastanud end vajavat seda kindlusetunnet, mida nad on mulle andnud.

Sest tegelikult olen saanud oma teed vabalt valida just tänu neile.

Naiste maailm püsib koos nähtamatute niitidega, mis annavad ühelt põlvkonnalt teisele edasi väärtushinanguid, uskumusi, elukogemusi.

Aet Ollisaar

Teine kohtumispaik 10. märtsil avati Riigikogu kunstisaalis kahe tekstiilikunstniku, Maasike Maasiku ja Tiina Puhkani näitus „Teine kohtumispaik“.

Näitus „Teine kohtumispaik“ on järjeks kahe eri põlvkonda kuuluva tekstiilikunstniku, Maasike Maasiku ja Tiina Puhkani 2009.a. Kastellaanijamaja Galeriis toimunud näitusele „Kohtumispaik“. Kahte kunstnikku ühendab armastus gobelääni vastu. Nende loodud piltvaibad on imelised maastikupildid, täis värve ja emotsioone.

Maasike Maasik (s.1945) on kauaaegne Eesti Kunstiakadeemia õppejõud, näitustel esineb alates 1971. aastast. Tema suuremõõtmelistel gobeläänvaipadel näeb tihti panoraamseid värvikülla-

Maasike Maasik

seid maastikke. Kunstniku tööd ehivad paljude asutuste ruume ja mitmeid kirikuid. Aastal 2003 valiti Maasike Maasiku töö aasta parimaks tekstiiliks.

Tiina Puhkani (s. 1965) tööd on maalilised, soojad ja emotsionaalsed gobelääni kootud pildid. Lisaks go-

beläänidele on ta maalitud siidkangaid ja tikkinud pilte kinnastele, luues kindapaare konkreetsetele inimestele. Need on kaasaskantavad kunstiteosed, värviküllased nagu kogu kunstniku looming. Tiina Puhkan on kahel korral, 2002 ja 2004, valitud aasta tekstiilikunstnikuks.

LÄINUD TALVE VAIBAD

Sigrid Huik

Kangakudumine on olnud ikka tubane töö kevadtalvel, mil päevad juba pikemad. Minu kolm uut vaipa valmisid just nii - kombekohaselt. Vaiba mahalõikamine sattus jüripäevale, mil vanarahva tavade järgi kangakudumine lõppes.

Kahele ruudukujulisele vaibale nime otsides, ütles vanem tütar, et need oleme ju meie: Laura ja Kreete. Ja tal oli õigus! Nüüd on kummalgi tütrele oma vaip. Ülemöödunud sajandi II poolel kooti kaasavaraks mitmesuguseid linaseid ja villaseid kangaid ja rahvaseas oli levinud ütlus, et tütar on talu laastaja. Vaibad Laura ja Kreete justkui peegeldavad nimesid ja iseloomu. Sinise vaiba kavand valmis

juba kolm aastat tagasi, kuid kudumiseni jõudsin alles nüüd. Vaiba nimi „Sina“ on küll rohkem taevasina, kuid mulle meeldis ka, et tänu nimele muutus ta veidi isikuliseks. Minu vaibad on põimetehnikas ja ammutatud loodusvor-

midest, elamustest ja emotsioonidest.

LÄINUD TALVE VAIBAD Estonia teatri talveaias 3. maist kuni 6. juunini.

Sigrid Huik

Reet Talimaa kavandas ja teostas kaasula Prantsusmaa kloostri.

Reet Talimaa:

„Citeaux asub Dijoni lähedal ja on nüüd taas tegutsev klooster, kus elavad trapistidest vennad. Üks neist, vend Rannar, on eestlane. Tema pöörduski minu poole sooviga kinkida see kaasula kloostri seoses tema mungaks pühitsemisega.

Kaasula pidi tema nägemust mööda olema valge, kuid kaunistatud eesti vöökirja mustrit meenutava punase paelaga, mis asetseb kaasula peal Andrease ristina. Kavandamine, tööproovide kudumine ja lõpuks ka töö teostamine võtsid aega

enam-vähem poole aasta ringis, sest kõik selles osutus lõpuks käsitööks, ka kangas, millest rõiva õmblesime. Otsustasime, et see on parim lahendus.

Õblemisel oli mulle suureks abiks Sirje Kiudsoo, mu ema, aga selles töös küll kui

rõivakonstruktor, vastavalt haridusele ja pikaajalisele töökogemusele, mis tal selles vallas on.

Komplekti kuulub ka kaasula all kantav valge stoola.”

VÄRSKA

Värskas toimub sel aastal kuuendat korda tekstiili ja keraamika workshop, 19. – 28. juulil.

Keraamika osa juhendab keraamik Aivar Rumvold – tema käe all kasutame ära Värskas puuküttega ahju võimalused teha suuri asju. Kasutame treipinki ja muidki tehnikaid.

Ka tekstiili osa on plaanitud suurelt. Projekti *Kõnelev ilm* viib läbi maalikunstnik Alide Zvorovski – tema juhendamisel joonistame ja maalime suurtele kangastele, muuseumi hoovil ja metsas. Kuidas aga need kaks erinevat tehnikat ja materjali koos kõnelema saavad, peab tulema kohapeale vaatama ja tegema.

Eelmise aasta workshopi tegemistest saad infot siit: <http://www.sotapota.ee/>

varskaworkshop/varska09/
– pakutrüki juhendaja Hanna Kerman (Soome), valukeraamika juhendaja Sirje Rump (Setomaa).

Workshopi osalustasu 600.- (sisaldab töövahendeid, materjale, juhendamist, töötingimusi).

Palun teata osalussoovist 1. juuliks 2010: monika@tekstiilruumis.ee

Projekti juht **Monika Järg**

**Kallid liikmed!
Palun makske ETEKLi liikmemaksu!**

MTÜ Eesti Tekstiilikunstnike Liit
a/a 221013989379

Koiliblikas nr 37

on Eesti Tekstiilikunstnike Liidu leht.
Täname autoreid!
Levitamist toetab Eesti Kunstnike Liit.

